

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om pension för arbetstagare ändras så att pensionsskyddscentralens uppgifter regleras närmare i lagen i stället för, såsom nu, i en förordning. Samtidigt föreslås att bestämmelserna om pensionsskyddscentralens uppgifter förtydligas. Enligt förslaget skall lagen om pension för arbetstagare också kompletteras med en bestämmelse om pensionsskyddscentralens behörighet att avgöra om den finska lagstiftningen om social trygghet på basis av Europeiska gemenskapernas förordning om social trygghet eller internationella överenskommelser om social trygghet vilka är bindande för Finland skall tillämpas på en person som temporärt arbetar utomlands. För närvarande baserar sig denna behörighet för pensionsskyddscentralen på Europeiska gemenskapernas rättsakter om social trygghet och på internationella över-

enskommelser om social trygghet jämte verkställighetsavtal. I lagen föreslås ytterligare bli bestämt att pensionsskyddscentralens beslut i de ärenden som avses ovan skall kunna överklagas.

Vissa preciseringar föreslås i bestämmelserna om pensionsskyddscentralens förvaltningsorgan. Det föreslås att Försäkringsinspektionens tillsyn över pensionsskyddscentralen förtydligas.

De föreslagna ändringarna ansluter sig delvis till en mera omfattande helhet av revideringar gällande solvensen, investeringsverksamheten, förvaltningen och tillsynen i fråga om pensionsanstalter som sköter lagstadgad pensionsförsäkring.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och bedömning av nuläget

1.1. Pensionsskyddscentralens uppgifter

1.1.1. De uppgifter för pensionsskyddscentralen som förutsätter samverkan mellan pensionsanstalterna

Enligt 14 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961, APL) skall pensionsskyddscentralen utreda pensionsanstalternas ömsesidiga ansvar för de kostnader som anges närmare i lagen samt fullgöra andra sådana åligganden som i särskilda stadganden uppdragits åt den eller som förutsätter samverkan mellan pensionsanstalterna. Bestämmelser om åliggandena finns i 1 § 1 mom. 1, 2 och 4 punkten samt 2 mom. förordningen innefattande reglemente för pensionsskyddscentralen (431/1961, reglements-förordningen).

Enligt 1 § 1 mom. 1, 2 och 4 punkten reglements-förordningen skall pensionsskyddscentralen lämna utlåtanden till myndigheterna och göra framställningar i ärenden som gäller pensionsskyddet enligt pensionslagarna för den privata sektorn och utveckling av pensionsskyddet, utge publikationer samt på annat sätt lämna uppgifter, utredningar och råd angående tillämpningen av de lagar som avses ovan samt utföra undersökningar och uppgöra statistik om pensionsskyddet enligt dessa lagar.

Enligt 1 § 2 mom. reglements-förordningen kan pensionsskyddscentralen också bedriva verksamhet som främjar samarbetet mellan de inrättningar som utövar verksamhet i enlighet med ovan avsedda lagar och andra inrättningar och myndigheter som är verk-samma inom socialförsäkringen och social-vården.

I APL 14 § 1 mom. sägs att pensionsskyddscentralen också skall sköta verkstäl-lighetsuppgifter i samband med tillsynen över pensionsanstalterna enligt denna lag på det sätt som social- och hälsovårdsministeri-et bestämmer.

Genom beslutet om överföring till pen-sionsskyddscentralen av vissa uppgifter i anslutning till tillsynen över pensionskassor (SHMb 1304/1995) och beslutet om överfö-ring till pensionsskyddscentralen av vissa uppgifter i anslutning till tillsynen över pen-

sionsstiftelser (SHMb 213/1996) har social- och hälsovårdsministeriet bestämt att pen-sionsskyddscentralen skall övervaka den del av verksamheten vid pensionskassorna och pensionsstiftelserna som gäller APL-pen-sionsskyddet.

Bestämmelsen i APL 14 § 1 mom. om sådana åligganden för pensionsskyddscentra-len som förutsätter samverkan mellan pen-sionsanstalterna är tämligen generell. Närmare bestämmelser om åliggandena finns i reg-lements-förordningen. Lagen om Försäkrings-inspektionen (78/1999) trädde i kraft den 1 april 1999. I lagen finns bestämmelser om ett nytt tillsynsorgan för tillsynen över för-säkringsbranschen, Försäkringsinspektionen, och dess tillsynsuppgifter. Försäkringsin-spektionen inledde sin verksamhet när lagen trädde i kraft. Försäkringsinspektionen lyder i förvaltningshänseende under social- och hälsovårdsministeriet. Inspektionen har på-förts en del av den tillsyn över försäk-ringsbranschen jämte tillhörande uppgifter som ankommit på social- och hälsovårdsmi-nisteriet. Lagen om Försäkringsinspektionen är en allmän lag i förhållande till specialla-garna om tillsynen över försäkringsbran-schen. På grund av detta är det viktigt att bl.a. pensionsskyddscentralens behörighet i förhållande till Försäkringsinspektionens behörighet har reglerats tillräckligt tydligt. För att förtydliga pensionsskyddscentralens uppgifter och ställning även mera vittgående i förhållande till såväl pensionsanstalterna som Försäkringsinspektionen och social- och hälsovårdsministeriet är det nödvändigt att pensionsskyddscentralens uppgifter anges närmare än för närvarande i APL 14 § i stäl-let för i reglements-förordningen.

Lagen om överföring av pensionsrätt mel-lan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem (165/1999) trädde i kraft den 1 mars 1999. I 3 § 1 mom. sägs att pensionsskyddscentralen är det förbindelseorgan som sköter de upp-gifter som omfattas av tillämpningsområdet för lagen. I 2 mom. ingår en förteckning över några av de uppgifter som pensions-skyddscentralen skall sköta som förbindel-seorgan. För tydlighetens skull är det ända-målsenligt att det i APL 14 § också hänvisas till dessa uppgifter som pensionsskyddscent-ralen har som förbindelseorgan.

1.1.2. Pensionsskyddscentralens behörighet vid avgörande av om den finska lagstiftningen om social trygghet på basis av Europeiska gemenskapernas rättsakter om social trygghet och internationella överenskommelser skall tillämpas på en person

Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, nedan förordningen om social trygghet, har utfärdats i syfte att samordna systemen för social trygghet i medlemsstaterna inom Europeiska gemenskaperna.

När förordningen om social trygghet tillämpas i Finland gäller enligt artiklarna 1 och 2 samt enligt bilagebestämmelsen till artikel 1 att varje person som är anställd eller egenföretagare i den mening som avses i den finska lagstiftningen om arbetspension skall anses vara anställd respektive egenföretagare i den mening som avses i direktivet.

I avdelning II i förordningen om social trygghet, dvs. i artiklarna 13, 14, 14 a—14 d, 15 och 16, finns lagvalsregler för vilken medlemsstats lagstiftning om social trygghet som skall tillämpas på arbetstagare, tjänstemän (offentligt anställda) eller företagare i de fall som regleras närmare i förordningen. Allmänna lagvalsregler finns i artikel 13. I artikeln sägs att den som är anställd för arbete eller utövar sin företagsverksamhet inom en medlemsstats territorium skall omfattas av denna medlemsstats lagstiftning om social trygghet. För sjömän är huvudregeln att den som är anställd ombord på ett fartyg som för en medlemsstats flagga skall omfattas av denna stats lagstiftning. Offentligt anställda skall omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat som gäller för den förvaltning som sysselsätter dem.

I artiklarna 14, 14 a—14 d, 15 och 16 finns särskilda lagvalsregler som avviker från principen om anställningsland och flaggland och som gäller speciella situationer. I artikel 14 finns bl.a. en lagvalsregel som gäller arbetstagare som temporärt har sänts till en annan medlemsstat. Den som har sänts till en annan medlemsstat för högst tolv månader skall fortsätta att omfattas av det sändande landets lagstiftning. Med samtycke av den stat där personen arbetar kan tolv månadersperioden förlängas med ytterligare tolv månader. Motsvarande regler

finns också för företagare och sjömän.

De särskilda lagvalsreglerna gäller också när en person samtidigt är anställd eller utövar företagsverksamhet inom två eller flera medlemsstaters territorier och när det är fråga om tjänstemän, personer anställda på beskickningar och konsulat samt Europeiska gemenskapernas hjälppersonal som arbetar inom två eller flera medlemsstaters territorier.

I artiklarna 11, 11a, 12a, 13 och 14 i rådets förordning (EEG) nr 574/72 om tillämpning av förordningen om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, nedan tillämpningsförordningen, finns bestämmelser om intyg som utfärdas i de specialfall som avses ovan och som gäller den nationella lagstiftning om social trygghet som skall tillämpas på en arbetstagare, tjänsteman eller egenföretagare. Ett sådant intyg för en utsänd arbetstagare och andra intyg över att den finska lagstiftningen om social trygghet skall tillämpas på en person skall enligt punkt M i bilaga 10 till tillämpningsförordningen utfärdas av pensionsskyddscentralen. Pensionsskyddscentralens rätt att avgöra gäller dock inte de undantagstillståndsärenden som avses i förordningen om social trygghet, där de behöriga myndigheterna eller de institutioner som har utsetts av dessa behöriga myndigheter kan komma överens om undantag från bestämmelserna om tillämplig lagstiftning.

Intyg för utsända arbetstagare utfärdas som bevis på att det sändande landets lagstiftning om social trygghet fortfarande skall tillämpas på den utsända arbetstagaren när en person arbetar i ett annat medlemsland. Om pensionsskyddscentralen med stöd av lagvalsreglerna i förordningen om social trygghet anser att den finska lagstiftningen om social trygghet inte längre kan tillämpas på en person, utfärdas inget intyg.

Finland har en gällande överenskommelse om social trygghet med vissa medlemsstater i Europeiska unionen. Bestämmelserna om tillämplig lagstiftning om social trygghet i dessa överenskommelser tillämpas på sådana arbetstagare som inte är medborgare i en medlemsstat eller i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Finland har ingått en överenskommelse om social trygghet med Storbritannien (FördrS 11/1984), Spanien (FördrS 38/1987), Österrike (FördrS

32/1987), Grekland (FördrS 31/1991), Luxemburg (FördrS 26/1991) och Tyskland (FördrS 67/1981). Med de nordiska länderna har Finland en gemensam nordisk konvention om social trygghet (FördrS 106/1993).

Finland har dessutom gällande överenskommelser om social trygghet med följande länder utanför Europeiska unionen: Canada (FördrS 6/1988 jämte ändringar), Amerikas Förenta Stater (FördrS 86/1992), Schweiz (FördrS 64/1986) och Estland (FördrS 70/1997). Dessutom har Finland ingått en avtalsreglering med Québec (FördrS 6/1988), som hör till Canada. Finland har också ingått en överenskommelse om social trygghet med Chile, vilken riksdagen godkände den 11 december 1998 (RP till Riksdagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Chile om social trygghet, 257/1998 rd). Överenskommelsen har dock ännu inte trätt i kraft.

I de ovan nämnda överenskommelserna om social trygghet ingår också en bestämmelse om att det sändande landets lagstiftning om social trygghet skall tillämpas på en person som av sin arbetsgivare tillfälligt sänds ut till den andra fördragsslutande partens territorium för att arbeta. Den tid som föreskrivs som tillfälligt arbete varierar enligt överenskommelse från två till fem år. För utsända arbetstagare enligt överenskommelserna utfärdas likaså ett intyg som bevis på att de fortfarande omfattas av hemlandets lagstiftning om social trygghet när de arbetar i det andra fördragsslutande landet. Enligt verkställighetsavtalen för överenskommelserna om social trygghet utfärdar pensionsmyndigheten intyg om att utsända arbetstagare skall omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet. Enligt verkställighetsavtalen för överenskommelserna utfärdar pensionsmyndigheten också i vissa andra fall än i fråga om utsända arbetstagare ett intyg över att en person alltså skall omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet.

Pensionsmyndighetens behörighet att utfärda intyg för utsända arbetstagare eller andra intyg om tillämplig lagstiftning om social trygghet baserar sig alltså på verkställighetsavtalen för överenskommelserna om social trygghet och på bilagan till tillämpningsföreläggningen för förordningen om social trygghet. De innehåller dock inga bestämmelser om förfarandet, ifall pensionsmyndigheten inte utfärdar det begärda intyget.

Dylika procedurbestämmelser ingår inte heller i den finska nationella lagstiftningen om social trygghet.

Antalet begäran om intyg ökar och de är allt oftare förenade med mångtydighet. Det att pensionsmyndigheten inte anser sig kunna utfärda ett intyg kan vara av stor betydelse för en arbetsgivare och i synnerhet för en arbetstagare och en företagare, därför att arbetstagarens och företagarens sociala trygghet då måste ordnas i det land där arbetet utförs eller där företagsverksamheten bedrivs. Detta gäller förutom arbetspensionsmyndigheten också annat socialskydd som omfattas av förordningen om social trygghet, t.ex. sjukförsäkring. Nivån på den sociala tryggheten varierar i medlemsstaterna, likaså arbetsgivarnas och arbetstagarnas deltagande i finansieringen av den sociala tryggheten. Dessa omständigheter har inte nödvändigtvis beaktats när utsändningsavtalet har ingåtts, om det har antagits att arbetstagaren som utsänd arbetstagare omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet.

Vägran att utfärda ett intyg som begärts kan bero på att pensionsmyndigheten anser att arbetstagaren eller arbetsgivaren inte uppfyller förutsättningarna för en utsänd arbetstagare eller en utsändande arbetsgivare enligt förordningen om social trygghet.

Arbetsgivaren och arbetstagaren kan också ha olika åsikt om huruvida det är fråga om en utsänd arbetstagare enligt förordningen om social trygghet. När en arbetstagare eller dennes arbetsgivare oberoende av varandra i enlighet med artikel 11 i tillämpningsföreläggningen kan begära ett intyg för en utsänd arbetstagare också i sådana fall då pensionsmyndigheten utfärdar ett intyg för den utsända arbetstagaren, kan den ena parten vara missnöjd med situationen. Inte heller för denna konfliktssituation mellan avtalsparterna finns det några bestämmelser med stöd av vilka den missnöjda parten kan överklaga ärendet.

När en medlemsstat inom Europeiska unionen prövar utfärdandet av intyg för i artikel 13.2 punkt d i förordningen om social trygghet avsedda offentligt anställda eller personer som behandlas som sådana och som arbetar i medlemsstaterna, har tolkningen av vem som skall betraktas som en ovan avsedd person överlåtits till medlemsstaten. I Finland har pensionsmyndigheten tillsammans med statskontoret försökt föra förteckningar över dylika personer. Om pensions-

skyddscentralen anser att det inte är fråga om en i artikel 13.2 punkt d avsedd offentligt anställd eller en person som behandlas som sådan, utfärdar den inte något intyg. I praktiken hör pensionsskyddscentralen statskontoret innan den utfärdar intyg för dem som omfattas av lagen om statens pensioner (280/1966, StPL). På motsvarande sätt hör pensionsskyddscentralen Kommunernas pensionsförsäkring när det är fråga om personer som omfattas av lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/1964). Pensionsskyddscentralen förfar på motsvarande sätt också i fråga om personer som omfattas av andra arbetspensionslagar och arbetspensionsregler för den offentliga sektorn. Inte heller i dessa situationer kan pensionsskyddscentralens avgörande överklagas, eftersom pensionsskyddscentralen inte enligt den finska lagstiftningen kan meddela ett överklagbart avslagsbeslut i ett dylikt ärende.

För närvarande får sökanden ta del av pensionsskyddscentralens avslag per brev. Om det är fråga om en arbetstagare eller företagare inom den privata sektorn, kan pensionsskyddscentralen dock på ansökan träffa ett avgörande enligt APL 1 § samt enligt 1 § lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållande (134/1962, KAPL), lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare (662/1985, KoPL), lagen om pension för lantbruksföretagare (467/1969, LFöPL) eller lagen om pension för företagare (468/1969, FöPL). Enligt dessa bestämmelser skall pensionsskyddscentralen på ansökan av vederbörande arbetsgivare, arbetstagare, företagare eller pensionsanstalt avgöra om någon av pensionslagarna för den privata sektorn skall tillämpas på en viss arbetstagare eller företagare. I praktiken har pensionsskyddscentralen också några gånger tillämpat bestämmelserna om tillämpningsområde i de ovan avsedda pensionslagarna för den privata sektorn när den har avgjort att en arbetstagare som arbetar utomlands inte kan omfattas av den finska arbetspensionslagstiftningen. Ett dylikt negativt överklagbart beslut har den kunnat meddela endast i sådana fall där det har varit fråga om tillämpning av pensionslagarna för den privata sektorn. När det har varit fråga om tillämpning av StPL eller andra pensionslagar för den offentliga sektorn har pensionsskyddscentralen inte kunnat meddela ett överklagbart beslut i negativa fall.

För närvarande kan pensionsskyddscentralen således inte direkt med stöd av Europeiska gemenskapernas rättsakter om social trygghet eller med stöd av vår nationella lagstiftning meddela överklagbara beslut i ovan avsedda ärenden gällande tillämpningen av den finska lagstiftningen om social trygghet, och pensionsskyddscentralens avgöranden kan inte överklagas. Endast i sådana fall där pensionsskyddscentralen med stöd av APL, KAPL, KoPL, LFöPL eller FOPL 1 § också har avgjort frågan om någon av de ovan nämnda pensionslagarna för den privata sektorn skall tillämpas på en person, har parten med stöd av arbetspensionslagstiftningen för den privata sektorn kunnat överklaga pensionsskyddscentralens avgörande. När besvärinstansen har avgjort ärendet har den då på sätt och vis indirekt också avgjort frågan om en person kan få ovan avsedda intyg om tillämpning av den finska lagstiftningen om social trygghet.

Vad som anförts ovan om svårigheterna i anslutning till genomförandet av förordningen om social trygghet gäller i tillämpliga delar också verkställigheten av överenskommelserna om social trygghet.

1.2. Pensionsskyddscentralens förvaltningsorgan

Bestämmelser på lagnivå om pensionsskyddscentralens förvaltningsorgan finns i APL 14 § 2 mom., där det sägs att representantskapet tillsätts av social- och hälsovårdsministeriet. Representantskapet består av representanter för arbetsgivar-, arbetstagar- och företagarorganisationerna samt personer som är förtrodda med verksamheten vid försäkringsbolag, pensionskassor och pensionsstiftelser samt med försäkringsjuridik, försäkringsmedicin och försäkringsmatematik. Närmare bestämmelser om tillsättandet av representantskapet och dess sammansättning finns i 4 § reglementsförordningen, där det också bestäms om suppleanter för representantskapets medlemmar och mandattiden för representantskapet.

Enligt APL 14 § 2 mom. består pensionsskyddscentralens styrelse av en ordförande och en vice ordförande, utsedda av social- och hälsovårdsministeriet, samt av elva av representantskapet valda andra ledamöter med en personlig suppleant för envar. Av de elva ledamöterna och deras suppleanter får de medlemmar i representantskapet som för-

eträder arbetsgivarorganisationerna utse tre, de ledamöter som företräder arbetstagarorganisationerna likaså tre och de ledamöter som företräder företagarorganisationerna två varjämte tre utses av representantskapets samtliga medlemmar. Närmare bestämmelser om tillsättandet av styrelsen och dess sammansättning finns i 10 § reglementsförordningen, där det också bestäms om styrelsens mandat-tid.

Enligt 9 § lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997) skall ett arbetspensionsförsäkringsbolags styrelsemedlemmar vara väl ansedda. Bland de gällande bestämmelserna finns inte någon dylik uttrycklig bestämmelse om att pensionsskyddscentralens styrelsemedlemmar skall vara väl ansedda.

Vid social- och hälsovårdsministeriet bereds en proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om pension för arbetstagarare i kortvariga arbetsförhållanden, lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagarare, lagen om pension för lantbruksföretagare och lagen om sjömanspensioner. Lagen baserar sig på en promemoria (SHM: Arbetsgruppspromemorior 1998:15) av arbetsgruppen för lagfästa pensionsanstalters solvens (arbetsgruppen VAKAVA), och den ansluter sig till en mera övergripande reform av arbetspensionsanstaltarnas finansiering, solvens, investeringsverksamhet och förvaltning. Avsikten är att i propositionen föreslå bl.a. att det skall förutsättas att medlemmarna i styrelserna för de lagfästa pensionsanstalterna, i likhet med arbetspensionsförsäkringsbolagens styrelsemedlemmar, skall vara väl ansedda. Det föreslås att en bestämmelse om detta fogas till respektive pensionslag.

Arbetsgruppen VAKAVA utredde också behoven av att ändra bestämmelserna om pensionsskyddscentralen, bl.a. i fråga om förvaltningen. Arbetsgruppen ansåg att kravet på att styrelsemedlemmarna skall vara väl ansedda också bör gälla pensionsskyddscentralens styrelsemedlemmar.

De gällande bestämmelserna om personliga suppleanter för medlemmarna i pensionsskyddscentralens representantskap och för styrelsemedlemmarna är bristfälliga. I fråga om suppleanterna för representantskapets medlemmar och styrelsemedlemmarna har i praktiken bestämmelserna om de ordinarie ledamöterna iakttagits i tillämpliga delar, också när detta inte uttryckligen har angetts

i APL eller reglementsförordningen. Förfarandet har tillämpats t.ex. i fråga om behörighetskraven för de ordinarie ledamöterna. Dessutom gäller att bestämmelser om att personliga suppleanter skall utses för representantskapets medlemmar finns enbart i reglementsförordningen, medan bestämmelser om personliga suppleanter för styrelsemedlemmarna också finns i APL. På grund av detta bör bestämmelserna om suppleanter i representantskapet och styrelsen kompletteras och ändras.

1.3. Tillsynen över pensionsskyddscentralen

Genom lagen om Försäkringsinspektionen, som trädde i kraft den 1 april 1999, och tillhörande ändringar av speciallagarna (78-101/1999) har social- och hälsovårdsministeriets myndighetstillsyn över försäkringsbranschen, dvs. även den lagstadgade pensionsförsäkringen och de instanser som bedriver lagstadgad pensionsförsäkring, delvis påförts Försäkringsinspektionen. Före det skötte social- och hälsovårdsministeriet helt och hållet tillsynen över de pensionsanstalter som sköter genomförandet av lagstadgad pensionsförsäkring för den privata sektorn och över pensionsskyddscentralen, som är samarbetsorgan för dem. Genom två beslut (SHMb 1304/1995 och 213/1996) hade ministeriet dock överfört en del av sin tillsynsuppgift på pensionsskyddscentralen. Ministeriets tillsyn över de pensionsanstalter som bedriver lagstadgad pensionsförsäkring och över pensionsskyddscentralen har huvudsakligen syftat till att säkerställa de försäkrades intressen och trygga en sund utveckling av försäkringsbranschen. Å andra sidan har strävan varit att garantera att pensionsskyddscentralen i egenskap av samarbetsorgan för pensionsanstalterna för den privata sektorn har en viss funktionell autonomi och oavhängighet i förhållande till statsförvaltningen.

I 1 § lagen om Försäkringsinspektionen sägs att för tillsynen över och inspektionen av försäkrings- och pensionsanstalterna samt andra som är verksamma inom försäkringsbranschen finns Försäkringsinspektionen, som i förvaltningshänseende lyder under social- och hälsovårdsministeriet. Enligt 2 § är bl.a. de pensionsanstalter som bedriver lagstadgad pensionsförsäkring och pen-

sionsskyddscentralen sådana tillsynsobjekt som avses i lagen. Enligt 3 § skall Försäkringsinspektionen övervaka och inspektera tillsynsobjektens verksamhet så som särskilt bestäms om detta. Innehållet i den tillsyn som Försäkringsinspektionen utövar bestäms således även i fråga om pensionsanstalterna och pensionsskyddscentralen i sista hand av bestämmelserna i speciallagarna i fråga. Bestämmelser om innehållet i Försäkringsinspektionens tillsyn över pensionsanstalterna finns i de speciallagar som avses ovan. Innehållet i Försäkringsinspektionens tillsyn över pensionsskyddscentralen anges däremot inte uttryckligen i någon speciallag.

Enligt ställningstagandet i regeringens proposition med förslag till lag om Försäkringsinspektionen och till vissa lagar som har samband med den (RP 163/1998 rd) skall de operativa tillsynsuppgifterna inom social- och hälsovårdsministeriets nuvarande tillsyn över försäkringsbranschen påföras Försäkringsinspektionen. Den övriga tillsynen skall alltså ankomma på ministeriet. Denna princip har iakttagits också i de ändringar av speciallagarna i anslutning till denna proposition vilka redan har trätt i kraft. Den viktigaste operativa tillsynsuppgiften är att övervaka försäkringsanstaltens solvens. Det viktigaste målet är då att trygga de försäkrades intressen.

Innan Försäkringsinspektionen inrättades omfattade social- och hälsovårdsministeriets tillsyn över pensionsskyddscentralen också operativa tillsynsuppgifter, trots att detta inte uttryckligen har föreskrivits i lag. APL och reglementsförordningen har dock i praktiken förutsatt en dylik tillsyn. Ministeriet har övervakat pensionsskyddscentralens verksamhet bl.a. på så sätt att det har tillsatt pensionsskyddscentralens representantskap i dess helhet samt dessutom utsett styrelsens ordförande och vice ordförande. Dessutom har ministeriet haft en egen representant i förvaltningsorganen. För utförandet av tillsynen har ministeriet också haft rätt att kräva att det hålls ett extraordinarie representantskapsmöte för behandling av ett uppgivet ärende. Ministeriet har också årligen fastställt den andel av arbetspensionsförsäkringspremien som skall användas för pensionsskyddscentralens utgifter. Ministeriet har dessutom varit berättigad att av pensionsskyddscentralen få statistiska uppgifter om pensionsskyddscentralens verksamhet och verksamheten vid de pensionsanstalter

som den övervakar. Ministeriet har också haft rätt att få uppgifter för den ekonomiska tillsynen över pensionsskyddscentralen.

Med anledning av lagen om Försäkringsinspektionen har vissa bestämmelser i reglementsförordningen ändrats genom förordningen om ändring av förordningen innefattande reglemente för pensionsskyddscentralen (256/1999). De ändrade bestämmelserna är i första hand sådana som hänför sig till den ekonomiska tillsynen över pensionsskyddscentralen. Förordningen trädde i kraft samtidigt som lagen om Försäkringsinspektionen. I presentationspromemorian om ändringen av reglementsförordningen konstateras bl.a. att "avsikten är att ändra förordningen så, att Försäkringsinspektionen sköter de uppgifter som i enlighet med den uppgiftsfördelning mellan social- och hälsovårdsministeriet och Försäkringsinspektionen som antagits i ovan nämnda lagstiftning kommer att höra till Försäkringsinspektionen". Enligt den ändrade lydelsen i 17 § reglementsförordningen skall pensionsskyddscentralen senast före utgången av den maj månad som följer på räkenskapsperioden till Försäkringsinspektionen lämna de till ministeriet tidigare inlämnade uppgifterna, bl.a. bokslutet, revisionsberättelsen och det beslut representantskapet fattat med anledning av dessa. Innehållet i den ekonomiska tillsynen har således inte ändrats.

I syfte att förtydliga social- och hälsovårdsministeriets samt Försäkringsinspektionens inbördes tillsyn över pensionsskyddscentralen bör en uttrycklig bestämmelse om Försäkringsinspektionens tillsyn över pensionsskyddscentralen tas in i APL. Utgångspunkten bör då vara att tillsynen över pensionsskyddscentralen fördelas mellan social- och hälsovårdsministeriet och Försäkringsinspektionen så, att den ekonomiska tillsynen över pensionsskyddscentralen ankommer på Försäkringsinspektionen medan den övriga tillsynen alltså sköts av ministeriet. Trots att pensionsskyddscentralen inte längre bedriver försäkringsverksamhet efter det att kreditförsäkringen påfördes Försäkringsaktiebolaget Garantia är det också, på grund av utredningen av försäkringsbeståndet i anslutning därtill samt på grund av de stora ekonomiska intressena i anslutning till pensionsskyddscentralens verksamhet, önskvärt att det i APL finns en uttrycklig bestämmelse om den ekonomiska tillsynen över pensionsskyddscentralen.

En fördelning av tillsynen över pensions-skyddscentralen mellan social- och hälsovårdsministeriet och Försäkringsinspektionen kan närmast anses motsvara den princip som antagits i ovan nämnda lagändringar gällande den tillsyn som utövas av Försäkringsinspektionen och i ändringen av reglements-förordningen när den tillsyn som tidigare ankommit uteslutande på social- och hälsovårdsministeriet har fördelats mellan ministeriet och Försäkringsinspektionen.

2. Föreslagna ändringar

2.1. Pensionsskyddscentralens uppgifter

2.1.1. De uppgifter för pensionsskyddscentralen som förutsätter samverkan mellan pensionsanstalterna

Det föreslås att sådana uppgifter för pensionsskyddscentralen som förutsätter samverkan mellan pensionsanstalterna skall regleras närmare i *APL 14 §* i stället för i reglements-förordningen. Som lagstadgat centrum för arbetspensionssystemet har pensionsskyddscentralen sådana uppgifter som bör regleras på lagnivå snarare än i en förordning. Sådana uppgifter är bl.a. förande av register för genomförandet av arbetspensionssystemet och behandling av uppgifter samt forskningsverksamhet. Vid skötseln av dessa uppgifter gäller det bl.a. att beakta de begränsningar och förpliktelser som uppställts dels i offentlighetslagstiftningen, dels i personuppgiftslagstiftningen. Också på grund av detta är det på sin plats att de aktuella uppgifterna för pensionsskyddscentralen regleras på lagnivå. Avsikten är också att i *APL 14 §* centrerat bestämma om alla de viktigaste uppgifterna för Pensionsskyddscentralen i egenskap av samarbetsorgan, vilka för närvarande bestäms i lag eller förordning.

I *APL 14 § 1 mom.* föreslås först en allmän bestämmelse om att pensionsskyddscentralen skall vara samarbetsorgan för arbetspensionssystemet för den privata sektorn och främja verkställigheten och utvecklingen av systemet. I *1 mom.* uppräknas därefter punktvis de viktigaste av de uppgifter som

pensionsskyddscentralen har i egenskap av samarbetsorgan och som för närvarande anges i paragrafens *1 mom.* och i *1 §* reglements-förordningen.

Den föreslagna *1 mom. 1 punkten* täcker de uppgifter som för närvarande anges i *1 § 1 mom. 2 punkten* reglements-förordningen. I *2—4 punkten* uppräknas de uppgifter som redan nu i *APL 14 §* föreskrivs som uppgifter för pensionsskyddscentralen i egenskap av samarbetsorgan. I *5—7 punkten* föreslås bestämmelser om de uppgifter som nu regleras i *1 § 1 mom. 1 och 4 punkten* samt *2 mom.* reglements-förordningen. Samtidigt föreslås att ordalydelsen ändras i bestämmelsen om den statistiska verksamhet och forskning som pensionsskyddscentralen utövar. I *8 punkten* föreslås en bestämmelse om pensionsskyddscentralens skyldighet att sköta underhållet av de register och behandla de uppgifter som den behöver för att utföra sina uppgifter. Avsikten är att i ett senare skede avlåta en separat proposition med förslag till anpassning av bestämmelserna om datasekretess i arbetspensionslagarna för den privata sektorn till de reviderade offentlighets- och personuppgiftsbestämmelserna.

Enligt lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem är pensionsskyddscentralen det förbindelseorgan som sköter de uppgifter som omfattas av tillämpningsområdet för lagen. I *APL 14 § 2 mom.* föreslås en hänvisning till dessa uppgifter som föreskrivits för pensionsskyddscentralen.

I *14 § 4 mom.* föreslås en kompletterande bestämmelse, enligt vilken pensionsskyddscentralen skall sköta andra sådana uppgifter som särskilt föreskrivs för den i lag eller förordning.

Genom de föreslagna ändringarna ändras inte de uppgifter som pensionsskyddscentralen redan nu sköter enligt gällande bestämmelser. Ändringarna förutsätter att *1 §* reglements-förordningen ändras. Ändringarna syftar till att förtydliga pensionsskyddscentralens ställning och uppgifter som samarbetsorgan för pensionssystemet för den privata sektorn. Avsikten är också att förtydliga gränsdragningen när det gäller ställningen och uppgifterna för pensionsskyddscentralen och Försäkringsinspektionen, som inledde sin verksamhet den 1 april 1999.

2.1.2. Pensionsskyddscentralens behörighet vid avgörande av om den finska lagstiftningen om social trygghet på basis av Europeiska gemenskapernas rättsakter om social trygghet och internationella överenskommelser skall tillämpas på en person

För att förbättra rättssäkerheten för dem som arbetar utomlands och för deras arbetsgivare samt för att förtydliga pensionsskyddscentralens behörighet föreslås att i APL tas in bestämmelser om pensionsskyddscentralens beslutsfattande i fråga om tillämplig lagstiftning enligt förordningen om social trygghet och överenskommelserna om social trygghet. Det föreslås att besvärsrätt föreskrivs för dessa beslut.

I 14 § 3 mom. föreslås därför en bestämmelse om att pensionsskyddscentralen avgör om den finska lagstiftningen på basis av bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i Europeiska gemenskapens rättsakter om social trygghet eller i en internationell överenskommelse om social trygghet skall tillämpas på en arbetstagare, tjänsteman eller företagare. Pensionsskyddscentralen skall avgöra frågan på ansökan av en arbetsgivare, arbetstagare, tjänsteman eller företagare. Pensionsskyddscentralens rätt att avgöra gäller endast sådana fall där den i dag enligt Europeiska gemenskapernas rättsakter om social trygghet eller enligt internationella överenskommelser om social trygghet jämte tillhörande bestämmelser är behörig att utfärda intyg för utsända arbetstagare eller motsvarande intyg över att den finska lagstiftningen om social trygghet skall tillämpas på en viss person. I dessa fall kan den också avslå en begäran om intyg.

Pensionsskyddscentralen avgör då om sådana personer som avses i artiklarna 13, 14, 14 a—14 d, 15 och 16 i förordningen om social trygghet omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet, t.ex. utsända arbetstagare, företagare som temporärt bedriver företagsverksamhet utomlands, offentligt anställda och personer som behandlas som sådana enligt artikel 13.2 punkt d i förordningen om social trygghet samt sådana i artikel 16.2 och 16.3 avsedda personer med rätt att välja att omfattas av lagstiftningen om social trygghet som är anställda vid beskickningar och konsulat eller som hör till Europeiska gemenskapernas hjälppersonal.

Genom den föreslagna bestämmelsen ut-

vidgas inte pensionsskyddscentralens nuvarande behörighet att avgöra om en person skall omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet. Skillnaden är dock att pensionsskyddscentralen på begäran av en part kan meddela ett överklagbart beslut gällande avgörandet. Ett överklagbart beslut meddelas endast när någon av de parter som avses i bestämmelsen särskilt begär det av pensionsskyddscentralen. I annat fall gäller, liksom nu, att pensionsskyddscentralen i positiva fall bara utfärdar ett intyg om tillämplig lagstiftning och i negativa fall bara meddelar avgörandet per brev.

Det föreslås samtidigt att en bestämmelse om rätt att anföra besvär över ovan avsedda överklagbara beslut fogas till 21 § 1 mom. Överklagandet sker på samma sätt som i fråga om andra överklagbara beslut av pensionsskyddscentralen.

Till 21 § flyttas samtidigt också de bestämmelser om besvärsrätt i fråga om pensionsskyddscentralens beslut som redan finns i APL. Bestämmelserna om besvärsrätt i 1 § 6 mom. och 10 a § 4 mom. kan samtidigt slopas, eftersom en bestämmelse om rätten att överklaga dessa beslut föreslås i 21 §.

Den föreslagna rätten för pensionsskyddscentralen att genom ett överklagbart beslut avgöra i lagrummet avsedda ärenden gällande tillämpningen av den finska lagstiftningen om social trygghet är det enda som är nytt i 14 § 3 mom. jämfört med de uppgifter som för närvarande föreskrivs för pensionsskyddscentralen i lagen eller förordningen.

2.2. Pensionsskyddscentralens förvaltningsorgan

Det föreslås att bestämmelserna om pensionsskyddscentralens representantskap och styrelse, vilka för närvarande finns i 14 § 2 mom., med ändrad lydelse flyttas till 14 a § 1—4 mom.

I det nya 14 a § 3 mom. föreslås samtidigt en bestämmelse om att pensionsskyddscentralens styrelsemedlemmar skall vara välansedda. Bestämmelsen överensstämmer med 9 § lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag.

I 2 mom. föreslås bli bestämt att personliga suppleanter skall utses för varje medlem av representantskapet. I paragrafens 5 mom. föreslås dessutom att bestämmelserna om de ordinarie medlemmarna på motsvarande sätt skall tillämpas på de personliga suppleanter-

na för de ordinarie medlemmarna av representantskapet och på de personliga suppleanterna för de ordinarie styrelseledamöterna. Den finska språkdräkten ändras samtidigt så att uttrycket "varamiehet" ändras till "varajäsenet". Den svenska motsvarigheten "suppleanter" ändras inte.

Också med hänsyn till gällande praxis är de föreslagna ändringarna i fråga om pensionsskyddscentralens förvaltningsorgan av teknisk natur. Ändringarna förutsätter motsvarande ändringar i reglementsförordningen.

2.3. Tillsynen över pensionsskyddscentralen

I den nya 14 a § föreslås ett 6 mom., enligt vilket Försäkringsinspektionen skall sköta den ekonomiska tillsynen över pensionsskyddscentralen.

Enligt förslaget skall Försäkringsinspektionen övervaka pensionsskyddscentralens ekonomiska ställning. Bestämmelsen gör det möjligt för Försäkringsinspektionen att speciellt övervaka pensionsskyddscentralens bokslut. Tjänstemän vid Försäkringsinspektionen har således samma rätt att närvara vid revisionen som tjänstemän vid social- och hälsovårdsministeriet hade innan Försäkringsinspektionen inrättades. Ministeriet fastställer alltså årligen den andel av pensionsförsäkringspremien som skall användas för pensionsskyddscentralens utgifter. Pensionsskyddscentralens funktioner i anslutning till utvecklingen av pensionsskyddslagstiftningen och en enhetlig rättspraxis övervakas alltså av social- och hälsovårdsministeriet.

Med hänsyn till de ändringar av reglementsförordningen som i anslutning till inrättandet av Försäkringsinspektionen trädde i kraft den 1 april 1999 förutsätter det föreslagna 14 a § 6 mom. inte några ytterligare ändringar av reglementsförordningen.

3. Ekonomiska verkningar

Propositionens statsekonomiska verkningar är obetydliga. Försäkringsinspektionens ekonomiska tillsyn över pensionsskyddscentralen finansieras enligt lagen om bestridande av kostnaderna för försäkringsinspektionen (479/1944) genom försäkringsinspektionsavgifter på samma sätt som när tillsynen över pensionsskyddscentralen helt och hållet ankom på social- och hälsovårdsministeriet. Det uppskattas att den föreslagna rätten att anföra besvär över pensionsskyddscentralens överklagbara beslut gällande tillämpningen av den finska lagstiftningen om social trygghet kommer att användas i mindre än tio fall per år.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med pensionsskyddscentralen och folkpensionsanstalten. Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto - Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund ry har hörts i samband med beredningen.

Utlåtande om propositionen har dessutom givits av finansministeriets personalavdelning, inrikesministeriets kommunavdelning, statskontoret, Kommunernas pensionsförsäkring, pensionsnämnden och försäkringsdomstolen.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits av riksdagen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/1961) 10 a § 4 mom.,
 sådant det lyder i lag 559/1993,
ändras 1 § 6 mom., 14 § och 21 § 1 mom.,
 dessa lagrum sådana de lyder, 1 § 6 mom. i lag 1482/1995, 14 § i lagarna 469/1969 och
 1167/1996 samt 21 § 1 mom. i lag 878/1994, samt
fogas till lagen en ny 14 a § som följer:

1 §

Har en rättshandling, för att skyldigheten
 att anordna pensionsskydd skall kunna
 kringgå, givits ett sådant innehåll som inte
 motsvarar sakens faktiska natur eller syfte,
 skall då denna skyldighet att anordna pen-
 sionsskydd avgöras förfaras enligt sakens fak-
 tiska natur och syfte. Uppstår oklarhet där-
 om, huruvida denna lag skall tillämpas på en
 viss arbetstagare, avgöras saken av pensions-
 skyddscentralen på ansökan av vederbörande
 arbetsgivare, arbetstagare eller pensionsan-
 stalt. Detsamma gäller sådana fall då det kan
 misstänkas vara fråga om kringgående av
 skyldigheten att anordna pensionsskydd.

Pensionsskyddscentralen

14 §

Pensionsskyddscentralen skall vara sam-
 arbetsorgan för arbetspensionssystemet för
 den privata sektorn enligt de lagar som
 nämns i 8 § 4 mom. 1, 2 och 10—13 punk-
 ten och genom sin verksamhet främja verk-
 ställigheten och utvecklingen av detta pen-
 sionssystem. Pensionsskyddscentralen skall
 dessutom särskilt

- 1) informera och ge råd om arbetspen-
 sionssystemet,
- 2) sköta sådana uppgifter som förutsätter
 samverkan mellan pensionsanstalterna,
- 3) utreda hur de utgifter som avses i 12 §
 1 mom. 3-5 punkten och 2 mom. fördelas
 mellan de olika pensionsanstalterna,
- 4) sköta uppgifter i samband med tillsynen
 över pensionsanstalterna, i den utsträckning
 som vederbörande ministerium bestämmer,
- 5) ge utlåtanden till myndigheterna och
 göra framställningar i ärenden som gäller

pensionsskyddet för arbetstagare samt lant-
 bruksföretagare och andra företagare eller
 utvecklingen av det,

6) bedriva statistisk verksamhet och forsk-
 ning inom sitt verksamhetsområde,

7) bedriva verksamhet som främjar samar-
 betet mellan de inrättningar som bedriver
 verksamhet enligt de lagar som nämns i 8 §
 4 mom. och andra inrättningar och myndig-
 heter inom socialförsäkringen och socialvår-
 den, samt

8) sköta underhållet av de datalager som
 den behöver för att sköta de uppgifter som
 föreskrivits för den i lag samt se till att pen-
 sionsanstalterna har tillgång till de uppgifter
 som de behöver för verksamhet i enlighet
 med arbetspensionslagarna.

Pensionsskyddscentralen sköter de uppgif-
 ter som förbindelseorgan som föreskrivits
 för den i 3 § lagen om överföring av pen-
 sionsrätt mellan arbetspensionssystemet i
 Finland och Europeiska gemenskapernas
 pensionssystem (165/1999).

På ansökan av en arbetsgivare, arbetstaga-
 re, tjänsteman eller företagare avgör pen-
 sionsskyddscentralen om den finska lagstift-
 ningen om social trygghet på basis av be-
 stämmelserna om tillämplig lagstiftning i
 Europeiska gemenskapernas rättsakter om
 social trygghet eller i de överenskommelser
 om social trygghet som Finland ingått skall
 tillämpas på en person som arbetar utom-
 lands. På begäran av en part meddelar pen-
 sionsskyddscentralen ett överklagbart beslut
 gällande avgörandet. Pensionsskyddscentra-
 len skall dessutom, i den utsträckning som
 vederbörande ministerium bestämmer, sköta
 de uppgifter som Europeiska gemenskapernas
 rättsakter om social trygghet och
 överenskommelserna om social trygghet medför.

Utöver uppgifterna enligt 1—3 mom. skall pensionskyddscentralen sköta andra sådana uppgifter som särskilt föreskrivits för den i lag eller förordning.

14 a §

Pensionskyddscentralens beslutanderätt utövas av representantskapet och styrelsen.

Representantskapet tillsätts av vederbörande ministerium. Till medlemmar av representantskapet skall utses representanter för arbetsgivar-, arbetstagar- och företagargenerationerna samt personer som är förtrogna med verksamheten vid försäkringsbolag, försäkringskassor och pensionsstiftelser samt med försäkringsjuridik, försäkringsmedicin och försäkringsmatematik. För varje medlem skall utses en personlig suppleant.

Styrelsen består av en ordförande och en vice ordförande, utsedda av vederbörande ministerium, samt av elva av representantskapet valda andra ledamöter med en personlig suppleant för envar. De medlemmar i representantskapet som företräder arbetsgivarorganisationerna utser tre av styrelseledamöterna, de medlemmar som företräder arbetstagarorganisationerna utser likaså tre och de medlemmar som företräder företagargenerationerna utser två. Representantskapets samtliga medlemmar utser de tre övriga ledamöterna. Styrelseledamöterna skall vara väl ansedda. En av dem skall vara försäkringsjurist, en försäkringsläkare och en försäkringsmatematiker.

Närmare bestämmelser om pensionskyddscentralens förvaltning finns i förordningen innefattande reglemente för pensionskyddscentralen (431/1961).

Vad som i denna paragraf och i förordningen innefattande reglemente för pensionskyddscentralen bestäms om representantskapets medlemmar och styrelseledamöterna skall på motsvarande sätt tillämpas på deras personliga suppleanter.

Den ekonomiska tillsynen över pensionskyddscentralen ankommer på Försäkringsinspektionen. På tillsynen tillämpas vad som föreskrivs i denna lag eller i en förordning eller författningar på lägre nivå som utfärdats med stöd av denna lag.

21 §

En part som är missnöjd med en pensionsanstalts beslut i ett ärende som gäller pension eller skyldigheter som i denna lag bestäms för en arbetsgivare, får söka ändring i beslutet genom skriftliga besvär hos pensionsnämnden senast den 30 dagen efter den dag då parten fick del av beslutet. Detsamma gäller ett dylikt beslut av pensionskyddscentralen och pensionskyddscentralens beslut i ett ärende som gäller skyldigheter som i denna lag bestäms för en pensionsanstalt samt de beslut av pensionskyddscentralen som avses i 1 § 6 mom., 1 c § 2 mom., 9 a § 1 mom., 10 a § 2 mom., 12 § 6 mom. och 14 § 3 mom.

Denna lag träder i kraft den .

Helsingfors den 28 maj 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister *Maija Perho*

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/1961) 10 a § 4 mom., sådant det lyder i lag 559/1993, ändras 1 § 6 mom., 14 § och 21 § 1 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 1 § 6 mom. i lag 1482/1995, 14 § i lagarna 469/1969 och 1167/1996 samt 21 § 1 mom. i lag 878/1994, samt fogas till lagen en ny 14 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Har en rättshandling, för att skyldigheten att anordna pensionsskydd skall kunna kringgås, givits ett sådant innehåll som inte motsvarar sakens faktiska natur eller syfte, skall då denna skyldighet att anordna pensionsskydd avgörs förfaras enligt sakens faktiska natur och syfte. Uppstår oklarhet därom, huruvida denna lag skall tillämpas på en viss arbetstagare, avgörs saken av pensionskyddscentralen på ansökan av vederbörande arbetsgivare, arbetstagare eller pensionsanstalt. Detsamma gäller sådana fall då det kan misstänkas vara fråga om kringgående av skyldigheten att anordna pensionsskydd. *Ändring i pensionskyddscentralens beslut får sökas så som stadgas i 21 §.*

Har en rättshandling, för att skyldigheten att anordna pensionsskydd skall kunna kringgås, givits ett sådant innehåll som inte motsvarar sakens faktiska natur eller syfte, skall då denna skyldighet att anordna pensionsskydd avgörs förfaras enligt sakens faktiska natur och syfte. Uppstår oklarhet därom, huruvida denna lag skall tillämpas på en viss arbetstagare, avgörs saken av pensionskyddscentralen på ansökan av vederbörande arbetsgivare, arbetstagare eller pensionsanstalt. Detsamma gäller sådana fall då det kan misstänkas vara fråga om kringgående av skyldigheten att anordna pensionsskydd.

10 a §

I ett beslut som avses i denna paragraf får ändring sökas enligt 21 §.

(4 mom. upphävs)

Pensionskyddscentralen

Pensionskyddscentralen

14 §

Pensionskyddscentralen skall utreda i 12 § 1 mom. 3—5 punkten och 2 mom. avsedda kostnader och fullgöra andra sådana åligganden som i särskilda stadganden uppdras åt den och som förutsätter samverkan mellan pensionsanstalterna. Pensionskyddscentralen skall, i den utsträckning som ve-

14 §

Pensionskyddscentralen skall vara samarbetsorgan för arbetspensionssystemet för den privata sektorn enligt de lagar som nämns i 8 § 4 mom. 1, 2 och 10—13 punkten och genom sin verksamhet främja verkställigheten och utvecklingen av detta pensionssystem. Pensionskyddscentralen skall

Gällande lydelse

derbörande ministerium bestämmer, sköta de uppgifter som internationella överenskommelser och Europeiska gemenskapernas rättsakter om social trygghet medför. Pensionsskyddscentralen skall också så som vederbörande ministerium bestämmer sköta sådana verkställighetsuppgifter i samband med tillsynen över pensionsanstalterna som följer av denna lag.

Pensionskyddscentralens beslutanderätt utövas av representantskapet och styrelsen. Representantskapet tillsättes av social- och hälsovårdsministeriet och bör bestå av representanter för arbetsgivar-, arbetstagar- och företagorganisationerna samt av personer, som äro förtrogna med verksamheten vid försäkringsbolag, understödskassor och pensionsstiftelser samt med försäkringsjuridik, försäkringsmedicin och försäkringsmatematik. Styrelsen består av en ordförande och en viceordförande, utsedda av social- och hälsovårdsministeriet, samt av 11 av representantskapet valda andra ledamöter med en personlig suppleant för envar. Av ledamöterna och deras suppleanter få de medlemmar i representantskapet, som företräda arbetsgivarorganisationerna, utse tre, de ledamöter, som företräda arbetstagarorganisationerna, likaså tre och de ledamöter, som företräda företagorganisationerna, två varjämte tre utses av representantskapets samtliga medlemmar. Av styrelsens medlemmar bör en vara försäkringsjurist, en försäkringsläkare och en försäkringsmatematiker. Angående pensionskyddscentralens förvaltning och uppgifter stadgas i reglemente, som gives genom förordning.

Föreslagen lydelse

dessutom särskilt

1) informera och ge råd om arbetspensionssystemet,

2) sköta sådana uppgifter som förutsätter samverkan mellan pensionsanstalterna,

3) utreda hur de utgifter som avses i 12 § 1 mom. 3-5 punkten och 2 mom. fördelas mellan de olika pensionsanstalterna,

4) sköta uppgifter i samband med tillsynen över pensionsanstalterna, i den utsträckning som vederbörande ministerium bestämmer,

5) ge utlåtanden till myndigheterna och göra framställningar i ärenden som gäller pensionsskyddet för arbetstagare samt lantbruksföretagare och andra företagare eller utvecklingen av det,

6) bedriva statistisk verksamhet och forskning inom sitt verksamhetsområde,

7) bedriva verksamhet som främjar samarbetet mellan de inrättningar som bedriver verksamhet enligt de lagar som nämns i 8 § 4 mom. och andra inrättningar och myndigheter inom socialförsäkringen och socialvården, samt

8) sköta underhållet av de datalager som den behöver för att sköta de uppgifter som föreskrivits för den i lag samt se till att pensionsanstalterna har tillgång till de uppgifter som de behöver för verksamhet i enlighet med arbetspensionslagarna.

Pensionskyddscentralen sköter de uppgifter som förbindelseorgan som föreskrivits för den i 3 § lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem (165/1999).

På ansökan av en arbetsgivare, arbetstagar, tjänsteman eller företagare avgör pensionskyddscentralen om den finska lagstiftningen om social trygghet på basis av bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i Europeiska gemenskapernas rättsakter om social trygghet eller i de överenskommelser om social trygghet som Finland ingått skall tillämpas på en person som arbetar utomlands. På begäran av en part meddelar pensionskyddscentralen ett överklagbart beslut gällande avgörandet. Pensionskyddscentralen skall dessutom, i den utsträckning som vederbörande ministerium bestämmer, sköta de uppgifter som Europeiska gemenskapernas rättsakter om social trygghet och överenskommelserna om social trygghet medför.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Utöver uppgifterna enligt 1—3 mom. skall pensionsskyddscentralen sköta andra sådana uppgifter som särskilt föreskrivits för den i lag eller förordning.

14 a §

Pensionsskyddscentralens beslutanderätt utövas av representantskapet och styrelsen.

Representantskapet tillsätts av vederbörande ministerium. Till medlemmar av representantskapet skall utses representanter för arbetsgivar-, arbetstagar- och företagarorganisationerna samt personer som är förtroagna med verksamheten vid försäkringsbolag, försäkringskassor och pensionsstiftelser samt med försäkringsjuridik, försäkringsmedicin och försäkringsmatematik. För varje medlem skall utses en personlig suppleant.

Styrelsen består av en ordförande och en vice ordförande, utsedda av vederbörande ministerium, samt av elva av representantskapet valda andra ledamöter med en personlig suppleant för envar. De medlemmar i representantskapet som företräder arbetsgivarorganisationerna utser tre av styrelseledamöterna, de medlemmar som företräder arbetstagarorganisationerna utser likaså tre och de medlemmar som företräder företagarorganisationerna utser två. Representantskapets samtliga medlemmar utser de tre övriga ledamöterna. Styrelseledamöterna skall vara väl ansedda. En av dem skall vara försäkringsjurist, en försäkringsläkare och en försäkringsmatematiker.

Närmare bestämmelser om pensionsskyddscentralens förvaltning finns i förordningen innefattande reglemente för pensionsskyddscentralen (431/1961).

Vad som i denna paragraf och i förordningen innefattande reglemente för pensionsskyddscentralen bestäms om representantskapets medlemmar och styrelseledamöterna skall på motsvarande sätt tillämpas på deras personliga suppleanter.

Den ekonomiska tillsynen över pensionsskyddscentralen ankommer på Försäkringsinspektionen. På tillsynen tillämpas vad som föreskrivs i denna lag eller i en förordning eller författningar på lägre nivå som utfärdats med stöd av denna lag.

Gällande lydelse

21 §

En part som är missnöjd med en pensionsanstalts eller *pensionsskyddscentralens* beslut i ett ärende som gäller pension eller skyldigheter som i denna lag stadgats för en *pensionsanstalt* eller arbetsgivare, får söka ändring i beslutet genom skriftliga besvär hos pensionsnämnden senast den 30 dagen efter den dag då parten fick del av beslutet.

Föreslagen lydelse

21 §

En part som är missnöjd med en pensionsanstalts beslut i ett ärende som gäller pension eller skyldigheter som i denna lag bestäms för en arbetsgivare, får söka ändring i beslutet genom skriftliga besvär hos pensionsnämnden senast den 30 dagen efter den dag då parten fick del av beslutet. *Detsamma gäller ett dylikt beslut av pensionsskyddscentralen och pensionsskyddscentralens beslut i ett ärende som gäller skyldigheter som i denna lag bestäms för en pensionsanstalt samt de beslut av pensionsskyddscentralen som avses i 1 § 6 mom., 1 c § 2 mom., 9 a § 1 mom., 10 a § 2 mom., 12 § 6 mom. och 14 § 3 mom.*

Denna lag träder i kraft den .